

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

16.4.2008

B6-0148/2008

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2

Esitaja(d): Martin Schulz, Pasqualina Napolitano, Marie-Arlette Carlotti, Gabriela Crețu, Manuel António dos Santos, Edite Estrela, Claudio Fava, Erika Mann, Raimon Obiols i Germà, Sérgio Sousa Pinto ja Luis Yañez-Barnuevo García

fraktsiooni PSE nimel

ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide viies tippkohtumine Limas

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide viienda tippkohtumise kohta Limas

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse siiani Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide ning Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumistel Rio de Janeiros (28. ja 29. juunil 1999), Madridis (17. ja 18. mail 2002), Guadalajaras (28. ja 29. mail 2004) ja Viinis (12. ja 13. mail 2006) vastu võetud deklaratsioone;
  - võttes arvesse 20. aprillil 2007 Dominikaani Vabariigis Santo Domingos toimunud Rio Grupi ja Euroopa Liidu ministrite 13. kohtumise ühisavaldust;
  - võttes arvesse 19. aprillil 2007 Dominikaani Vabariigis Santo Domingos toimunud Euroopa Liidu eesistujakolmiku ja Kesk-Ameerika riikide nn San José dialoogi ministrite kohtumise ühisavaldust;
  - võttes arvesse 14.–16. juunil 2005. aastal Limas toimunud Euroopa Liidu – Ladina Ameerika 17. parlamentidevahelise konverentsi lõppdokumenti;
  - võttes arvesse oma 15. novembri 2001. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika suhteid käsitleva ühise strateegia ja globaalse partnerluse kohta¹ ning 27. aprilli 2006. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika tugevdatud partnerluse kohta;
  - võttes arvesse Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarse Assamblee 20. detsembri 2007. aasta resolutsioone;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. arvestades, et rohkem kui kunagi varem on praegu vaja jätkata neljal varasemal tippkohtumisel välja kuulutatud kahe piirkonna strateegilise partnerluse süvendamist;
- B. arvestades, et vaatamata olulistele edusammudele on veel palju ära teha nii partnerluse poliitilistes ja julgeoleku- kui ka sotsiaal-, kaubandus- ja eelarveaspektides;
- C. arvestades, et strateegiline partnerlus peab kaasa tooma ühiskondade suurema lähenemise, ergutama sotsiaalset arengut ning toetama otsustavalt vaesuse ja sotsiaalse ebavõrdsuse kiiret vähendamist Ladina-Ameerikas, millele peab kaasa aitama viimastel aastatel piirkonnas toimunud majanduskasv, samuti mitmesugused vahetusprogrammid ja abi ning kogemuste vahetamine sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas, mida EL saab pakkuda,

---

¹ EÜT C 140 E, 13.6.2002, lk 569.

1. kordab oma lubadust toetada Euroopa ja Ladina-Ameerika piirkondliku integratsiooni eri organite tegevust ning teha kõik mis võimalik, et Lima tippkohtumine tooks kaasa tõelise edasiminekü strateegilises partnerluses; tänab tippkohtumise kaaseesistujariike Peruud ja Sloveeniat, ELi eesistujariiki Sloveeniat, Euroopa Komisjoni ja ELi Nõukogu selles osas tehtud otsustavate jõupingutuste eest;

Kahe piirkonna strateegilise partnerluse põhimõtted ja prioriteedid

2. kinnitab oma toetust põhimõttele seada rõhuasetus kahele piirkonnale ja strateegilise partnerluse eelistamisele, mis on parim viis kahel pool Atlandi ookeani asuvate partnerite ühiste põhimõtete, väärtuste ja huvide kaitsmiseks;
3. kordab seetõttu Madridi tippkohtumisel (2002) vastuvõetud mõlema piirkonna ühiseid väärtusi ja seisukohti käsitleva deklaratsiooni kehtivust, samuti ühist rõhuasetust mitmepoolsetele suhetele, piirkondlikule integratsioonile ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele, mida kinnitati Guadalajara (2004) ja Viini (2006) tippkohtumisel;
4. teeb ettepaneku partnerluse ühise strateegilise visiooni kohta, mis ei piirduks vaid üksikute ettepanekute ja abinõudega ning mille lõppeesmärk oleks Euroopa – Ladina-Ameerika globaalse piirkondadevahelise partnerluspiirkonna loomine 2012. aastaks, mis hõlmaks tõelist strateegilist partnerlust poliitika, majanduse, sotsiaalküsimuste ja kultuuri valdkonnas ning ühist säästva arengu eesmärki;
5. teeb ettepaneku, et assotsiatsiooni poliitilised ja julgeolekuaspektid põhineksid regulaarsel, sektoriviisilisel ja tulemuslikul poliitilisel dialoogil ning Euroopa – Ladina-Ameerika rahu ja julgeoleku hartal, mis ÜRO hartast lähtudes võimaldaks ühiselt välja töötada poliitilisi, strateegilisi ja julgeolekualaseid ettepanekuid;
6. rõhutab, et tagamaks partnerite kaubandus- ja majandussuhete kasulikkus mõlemale poolele, peavad need:
  - kaasa aitama Ladina-Ameerika riikide tootmisvahendite – mis seni sõltuvad suurel määral üksikutest eksporditartiklitest, millest paljud on toorained või pooltööstuslikud – mitmekesistamisele ja moderniseerimisele koos tõhusate ja positiivsete alternatiivsete tehnoloogiatega, et luua töökohti ja suurendada perede sissetulekut;
  - muutuma kitsalt kaubanduslikest suhetest majanduslikeks, võttes arvesse kahe piirkonna majanduse ebavõrdsusi ning vajalikku rõhuasetust sotsiaalsetele ja keskkonnanäaspektidele, kaasa arvatud ökoloogiliselt puhta tehnoloogia siirde kavadele ja sellealase koolitusele kahe piirkonna ühiste investeeringute ja ühiste tootmissüsteemide kaudu;
  - rõhutama õiguskindluse põhimõtte järgimist ning vajadust luua sobiv ja soodne raamistik investeeringuteks;
  - võtma arvesse arengutaseme suhtelisi erinevusi, mis peab väljenduma diferentseeritud erikohtlemises ELi poolt, eelkõige madalama majandus- ja sotsiaalse arengutasemega riikide puhul;

- ergutama Ladina-Ameerika integratsiooni;
- 7. toetab Lima tippkohtumise kavandatud päevakorda ja selle sidumist kahe suure temaatilise valdkonnaga: ühelt poolt vaesuse, ebavõrdsuse ja kaasatusega seotud küsimused ning teiselt poolt säästva arengu ning keskkonna-, kliimamuutuse ja energiateemad;
- 8. tuletab meelde, et Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarse Assamblee (EUROLAT) kiire käivitamine Viini tippkohtumisel strateegilise partnerluse parlamentaarse institutsioonina tugevdab oluliselt partnerluse demokraatlikku õiguspärasust ja institutsioonilist raamistikku, ühendades assamblee pädevusse kuuluvate strateegilise partnerlusega seotud küsimuste arutelu, kontrolli ja järelevalve ülesanded;
- 9. soovib ELi ja Ladina-Ameerika riikidel kinnitada Lima tippkohtumisel pluralistliku esindusdemokraatia põhimõtete ja väärtuste, sõna- ja ajakirjandusvabaduse ning inimõiguste kaitse järgimist ning loobumist mis tahes vormis diktatuurist ja autoritaarsusest;

Ühine tegevus tõhusate mitmepoolsete suhete saavutamiseks

- 10. rõhutab eeliseid, mida ühine rõhuasetus mitmepoolsetele suhetele võib anda Euroopa – Ladina-Ameerika partneritele, arvestades, et nendes riikides elab kokku enam kui miljard inimest, nad moodustavad kolmandiku ÜRO liikmesriikidest ja nende arvele langeb enam kui veerand maailma kaubavahetusest;
- 11. teeb ettepaneku, et strateegiline partnerlus põhineks realistlikel eesmärkidel ja ühistel programmidel, mis lähtuvad ühisest rõhuasetusest mitmepoolsetele suhetele (Kyoto protokoll, rahvusvaheline kriminaalkohus, võitlus surmanuhtluse ja terrorismiga, ÜRO süsteemi oluline roll jne);
- 12. soovib alustada ühiseid meetmeid kõikides valdkondades ja kõikidel foorumitel, kus selgelt koonduvad poolte põhimõtted, väärtused ja huvid, kaasa arvatud ühine rahu ja julgeolekupoliitika ÜRO raames, inimõiguste kaitse, keskkonnakaitse- ja arengupoliitika, kodanikuühiskonna osalemine ülemaailmses valitsemises ning rahvusvahelise finantsüsteemi ja selle rahvusvahelise institutsioonide (Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi) reform;
- 13. rõhutab, et mitmepoolne lähenemisviis on praegu kõige sobilikum Euroopa – Ladina-Ameerika partnerite ees seisvate ühiste probleemidega tegelemiseks, nagu võitlus terrorismi, narkokaubanduse, organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni ja rahapesu, inimkaubanduse (sealhulgas ebaseadusliku sisserände) ning kliimamuutusega, samuti energiavarustuse kindlusega seotud küsimused;
- 14. kordab oma veendumust, et võitlus terrorismiga peab toimuma rangelt inimõigusi, kodanikuvabadusi ja õigusriigi põhimõtteid austades; nõuab kõikide Colombia pantvangide, eelkõige haigete pantvangide tingimusteta ja viivitamatut vabastamist; on seisukohal, et vabastamine peab toimuma FARCI või mis tahes teise pantvangide võtmise eest vastutava organisatsiooni ühepoolse otsusega või selle puudumisel kiire humanitaarvahetuse kokkuleppe teel;

15. toetab ÜRO, ELi ja Ladina-Ameerika tippkohtumise ning Euroopa Parlamendi korduvaid resolutsioone, milles keeldutakse kõikidest sellistest sunniviisilistest vahenditest, mis sisalduvad eksterritoriaalsetes õigusaktides, mis oma ühepoolse ja eksterritoriaalse iseloomu tõttu on vastuolus rahvusvahelise õigusega, takistavad kaubavahetust Euroopa ja Ladina-Ameerika partnerite vahel ning seavad ohtu ühise mitmepoolse lähenemisviisi;

Otsustav impulss piirkondlikuks integratsiooniks ja partnerluslepinguteks

16. on seisukohal, et ELi ja Ladina-Ameerika riikide vahel selliste terviklike, ambitsioonikate ja tasakaalustatud partnerluslepingute sõlmimine ja tõhus rakendamine, mis aitaksid kaasa elanikkonna inimõiguste ning majanduslike ja sotsiaalsete õiguste austamisele ja, samuti vastastikusele säästvale arengule ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele ning täiendaksid Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) mitmepoolset lähenemisviisi, kujutab endast strateegilist eesmärki praeguses rahvusvahelises kontekstis, mis on üha suuremas vastastikusel sõltuvuses ja mida iseloomustab majanduskasv, uute majandusjõudude kujunemine ja ülemaailmsete väljakutsete suurenemine;
17. teeb seetõttu, et majanduse ja kaubavahetuse valdkonnas Euroopa – Ladina-Ameerika globaalse piirkondadevahelise partnerluspiirkonna loomine põhineks WTO ja piirkondlikkuse eesmärkidega kooskõlas oleval mudelil, mida tuleks rakendada kahes etapis:
- a) esimene etapp, mis hõlmab ELi-Mercosuri, ELi – Andide Liidu ja ELi – Kesk-Ameerika riikide piirkondadevahelisi partnerlepinguid käsitlevate läbirääkimiste lõpuleviimist nii kiiresti kui võimalik, samuti juba olemasolevate ELi-Mehhiko ja ELi-Tšiili lepingute süvendamist;
  - b) teine etapp, mis peaks lõpule jõudma 2012. aastal ja mille eesmärk on saavutada globaalse piirkondadevahelise partnerluslepingu sõlmimine, mis toetaks õiguslikult ja institutsiooniliselt strateegilise partnerluse eri aspekte, hõlmates neid ka geograafiliselt täielikult, ning mille eesmärk oleks isikute vaba liikumine ja kahe piirkonna vaheline kaubavahetus ühelt poolt Ladina-Ameerika integratsioonilepingute laiendamise kaudu ja teiselt poolt liidu assotsiatsiooniprotsessi kaudu kõikide riikide ja piirkondlike ühendustega;
18. teeb ettepaneku, et Lima tippkohtumine nõuaks globaalse piirkondadevahelise partnerluslepingu teostatavusuuringu läbiviimist, pidades silmas kavandatud globaalse partnerluspiirkonna loomist;

Lima tippkohtumise päevakord vaesuse, ebavõrdsuse ja tõrjutuse kõrvaldamise küsimustes

19. palub Lima tippkohtumisel võtta päevakorda piiratud hulga selgete, konkreetsete ja kontrollitavate kohustuste võtmise kõikides nendes valdkondades, mis võivad omakorda anda uue tõuke strateegilisele partnerlusele ja parandada oluliselt kodanike elatustaset mõlemal pool Atlandi ookeani; soovitab pöörata erilist tähelepanu sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele ja nende rühmade kaasamisele, kes on praegu ülejäänud

ühiskonnast välja tõrjutud ja kelle võimalused on piiratud, eelkõige põlisrahvad;

20. peab väga oluliseks, et mõlemad piirkonnad lisaksid sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärgi püsivalt, järjekindlalt ja praktilisel tasandil kõikidesse ühistesse algatustesse ja programmidesse; kinnitab, et Euroopa ja Ladina-Ameerika partnerid osalevad ühiste huvidega seotud projektis, mille raames ei peaks turumajandus ja sotsiaalne ühtekuuluvus teineteisele vastanduma, vaid teineteist täiendama;
21. soovitab, et Lima tippkohtumise päevakord vaesuse, ebavõrdsuse ja tõrjutuse kõrvaldamise küsimustes hõlmaks konkreetseid meetmeid, nagu:
  - 2015. aastaks aastatuhande arengueesmärkide saavutamise ühise eesmärgi nimel võetavad ühismeetmed;
  - liidu arengukoostöö rahastamisvahendi kasutamine vastavalt tegelikele praktilistele vajadustele, kuna see mõjutab eelkõige kiirelt arenevaid ja keskmise sissetulekuga riike, kelle jaoks on koostöö tehnoloogia, kõrghariduse ja innovatsiooni vallas ning majanduskoostöö erilise tähtsusega;
  - ELis demokraatia ja inimõiguste edendamise rahastamisvahendi ressursside järkjärguline kasutamine abi andmiseks ja programmide jaoks, mis on suunatud valitsemise, institutsioonide demokraatlikkuse ja inimõiguste olukorra parandamiseks Ladina-Ameerikas;
  - ELi programmide avamine Ladina-Ameerika maadele koolituse, hariduse, kultuuri, tervishoiu ja rände valdkonnas;
  - institutsioonilise ja maksureformi programmide toetamine;
  - kahe piirkonna vahelise solidaarsusfondi loomine;
  - eelarveliste vahendite suurendamine, mis eraldatakse vastavalt ettenähtud suurtele eesmärkidele;
22. kutsub partnereid üles võtma vastu kindlat ja teostatavat poliitikat demokraatliku valitsemise, sotsiaalküsimuste, riigi rahanduse ja maksustamise valdkonnas, et suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust ning vähendada vaesust, ebavõrdsust ja tõrjutust;
23. on seisukohal, et haridus ja investeerimine inimkapitali on sotsiaalse ühtekuuluvuse, majandusliku ja sotsiaalse arengu ning sotsiaalse liikuvuse alus; kordab oma kindlat toetust ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide ühise kõrgharidusruumi loomisele; rõhutab, et nii Ladina-Ameerikas kui ka Euroopas peab riik tagama juurdepääsu haridusele ning muudele üldkasutatavatele hüvedele (tervishoid, vesi, turvalisus);
24. peab hädavajalikuks anda uus tõuge ELi Ladina-Ameerikale suunatud arengukoostööpoliitikale, milles võitlus vaesuse ja sotsiaalse ebavõrdsuse vastu oleks jätkuvalt kesksel kohal, järgides samas diferentseeritud lähenemisviisi, mis võtab arvesse Ladina-Ameerika riikide erinevaid majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi ning

arengutaset;

25. peab samal põhjusel hädavajalikuks liikumist pelgalt abile keskendunud lähenemisviisilt edasi arengukoostööle Ladina-Ameerikaga, keskendudes koostööle tehnoloogia, kõrghariduse ja innovatsiooni valdkonnas ning ressursside kasutamisele, mis on kõnealuses valdkonnas seitsmenda raamprogrammi alusel kättesaadavaks tehtud;

Koostöövormide arendamine rändepoliitika valdkonnas

26. teeb tippkohtumisele ettepaneku kahe piirkonna vahelise rännet käsitleva süstemaatilise dialoogi kohta, mis tagaks võõrtöötajate inimõiguste kaitse olenemata nende olukorrast ning arendaks ja süvendaks koostööd isikute vaba liikumise valdkonnas Ladina-Ameerika päritolu- ja transiidiriikidega tasakaalustatud ülemaailmsete kriteeriumide alusel, nagu see on juba Aafrika, Vahemere piirkonna ja teiste naaberriikide puhul, mis paiknevad Euroopa Liidust idas ja kagus;
27. palub, et kõnealuses dialoogis antaks prioriteet küsimustele, mis käsitlevad ebaseaduslikku sisserännet ja seadusliku rände võimalusi, eriti ebaseaduslikke sisserändajaid puudutavas dialoogis päritoluriikidega ja/või transiidiriikidega;
28. teeb ettepaneku 2012. aastaks ühiste üldeeskirjade kaalumist mitte ainult kaupade, teenuste ja kapitali, vaid ka inimeste vaba liikumise hõlbustamiseks, luues nõnda järkjärguliselt võimalikult laiaulatusliku partnerluse, mis on kasuks mõlemale poolele ja rändeküsimusi käsitlevale ülemaailmsele lähenemisviisile, mida toetab ÜRO;
29. kinnitab vajadust vähendada võõrtöötajate rahaülekannetega kaasnevaid ülemääraseid kulutusi ning toetada nende kodumaale tagasipöördumist, kes seda soovivad programmide abil, mis kaitsevad kõiki nende õigusi ja nende inimväärikust;
30. kutsub komisjoni üles esitama teatise, milles laiendatakse Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikidele rändega seotud ülemaailmse lähenemisviisi prioriteete, vahendeid ja prognoose, mis sätestati 2005. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel ning mida täiendati Euroopa Ülemkogu 2006. aasta detsembri kohtumisel;

Lima tippkohtumise päevakord säästva arengu ja eelkõige keskkonna, kliimamuutuse ja energia küsimustes

31. soovib, et ELi ja Ladina-Ameerika riikide vahelises poliitilises tegevuskavas antaks prioriteet kliimamuutustealasele koostööle ning globaalse soojenemise ennetamise poliitikale; tuletab meelde, et kliimamuutuste ja keskkonnatingimuste halvenemise esimesed ohvrid on kõige vaesemad inimesed ja eelkõige põlisrahvad;
32. tuletab meelde, et sellega seoses on ELi ja Ladina-Ameerika liit ülioluline, arvestades mõlema poole huvi säästva arengu ja keskkonnatasakaalu edendamise vastu, ja toetab seetõttu vastastikuse toetuse andmist nende vastavatele keskkonnaalgatustele rahvusvahelisel tasandil;
33. kutsub Ladina-Ameerika partnereid näitama kliimamuutuse vastu võitlemise meetmete

üksikasjade osas (näiteks lennuliikluse puhul) tekkivate eriarvamuste korral üles konstruktiivset suhtumist ja algatusi mitte mingil juhul täielikult blokeerima;

34. soovib Euroopa ja Ladina-Ameerika partneritel teha koostööd selles suunas, et Kyoto protokolliga ühineksid suured heidet tekitavad riigid, kes sellega veel liitunud ei ole, ning tugevdada ja kooskõlastada seisukohti globaalset soojenemist käsitlevate rahvusvaheliste vahendite üle peetavatel läbirääkimistel, edendades jõuliselt kahe piirkonna vahelist saastekvootidega kauplemist;
35. peab hädavajalikuks ühitada majanduslik areng ja säästev areng; toetab seoses sellega kõige ebasoodsamas olukorras olevaid riike nende kahekordses jõupingutuses vähendada saasteainete heidet ja suurendada oma edusamme ja sotsiaalset heaolu;
36. toetab ühismehhanismide ja koostöö loomist Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna rahvusvaheliste organisatsioonidega (nagu Amazonase Koostööleppe Organisatsioon) otsustamis- ja rahastamiseesmärkidel seoses Ladina-Ameerika riikides asuvate tähtsamate maailma looduskaitsealade (nagu Amazonase piirkond) kaitsmise ja säästva arenguga;
37. kutsub Euroopa Komisjoni üles aitama toetada keskkonnapoliitika väljatöötamist Ladina-Ameerika riikides; on seisukohal, et koostööd ja heade tavade taset tuleks tugevdada ja see peaks kajastuma ka ELi-poolses rahastamis- ning arenguabipoliitikas;
38. palub Lima tippkohtumisel töötada välja ühisalgatused sellistes valdkondades nagu kliimamuutus, kõrbestumine, energia (eelkõige taastuvenergia ja biokütused), vesi, bioloogiline mitmekesisus, metsad ja kemikaalide kasutamine vastavalt Bali kokkuleppele;

Edendamist ja ennetust käsitlevate institutsiooniliste mehhanismide täiustamine

39. soovib ka:
  - a) asutada *Euroopa–Ladina-Ameerika sihtasutuse* avaliku/erasektori partnerite vahelise dialoogi edendamiseks sarnaselt selliste põhimõtetega, mis on juba olemas teiste geograafiliste piirkondade puhul, nagu Aasia või Vahemere piirkond; palub komisjonil koostada kõnealuses kontekstis üksikasjaliku ettepaneku;
  - b) asutada *kahe piirkonna konfliktienetuskeskuse*, mis on ette nähtud võimalike vägivaldsete ja relvastatud konfliktide põhjuste varajaseks avastamiseks ning võimaluste otsimiseks, kuidas neid kõige paremini ennetada ja nende laienemist peatada;
  - c) korrates oma ettepanekut, asutada *rände seirekeskuse*, mille eesmärk on pidev ja üksikasjalik tegelemine kõikide küsimustega, mis puudutavad rändevoojusid Euroopa ja Ladina-Ameerika aladel;
40. peab hädavajalikuks tugevdada strateegilise partnerluse parlamentaarset mõõdet ning tagada hiljuti asutatud Mercosuri parlamendi asjakohane ühinemine Euroopa ja Ladina-

Ameerika assambleega.

41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide viienda tippkohtumise eesistujariigile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile ning ELi liikmesriikide ja kõikide Ladina- Ameerika ning Kariibi mere piirkonna riikide parlamentidele, Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarsele Assambleele, Ladina-Ameerika parlamendile, Kesk-Ameerika parlamendile, Andide parlamendile ja Mercosuri parlamendile.